

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 2 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym, i z ROZMAITOSCIAMI wynosi:

Za pierwszy kwartał 1856 od 1go stycznia do ostatniego marca:

na miejscu	3 złr. 45 kr.
z pocztą	4 złr. 30 kr.

Należność (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGŁAD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Szwecya. — Rosya. — Grecya. — Turcya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 29. grudnia. Egzamina prywatystów c. k. drugiego wyższego gimnazjum i połączonych klas pobocznych odbędą się w pierwszym kursie 1856 od dnia 30. stycznia do 5. lutego 1856.

Z Dyrekcyi c. k. drugiego wyższego gimnazjum we Lwowie.

(Powinszowanie Jego c. k. ar. Mości FZM. baronowi Hess.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył wydać do FZM. barona Hess następujący Najwyższy list:

„Kochany Feldzeugmaistrze, baronie Hess!

Staję niniejszem na czele gratulujących Ci dzisiaj ukończenia pięćdziesiątej rocznicy służby i wyrażam czulem sercem najszczerze uznanie Twoich zasług, któremi przez pół wieku bierzesz udział w sławie armii Mojej, od czasu wielkich wypraw pod wodzą Mejo Wuję, świetnej pamięci Arcyksięcia Karola, aż po dzień, w którym Mój Feldmarszałek, Hrabia Radetski przyznał Ci największy udział w świetnych swych powodzeniach.

Obyś jeszcze jak najdłużej wspierał Mę radą swoją i doświadczeniem, których zupełne ocenienie, równie jak szczerą przychyłność Moją okazuję Ci niniejszem nadaniem wielkiego krzyża Mojego orderu św. Szczepana.

Wiedeń, 24. grudnia 1855.

Franciszek Józef, m. p.

Hiszpania.

(Ustawy uzupełniające konstytucję. — Sprzedaż dóbr.)

Obrady nad konstytucją ukończono dnia 15. grudnia potwierdzeniem artykułu dodatkowego, który ogłasza zasady poniższych ustaw organicznych za część uzupełniającą konstytucyi: 1) Ustawa o wyborach; 2) Ustawa o stosunkach u ciał prawodawczych; 3) Ustawa o rządzie i administracji miast i prowincyi; 4) Ustawa o zaprowadzeniu trybunałów; 5) Ustawa o wolności druku; 6) Ustawa o milicyi narodowej; 7) Ustawa o radzie państwa. Jeszcze nie jest nierozstrzygnięto, czyli konstytucya ma być publikowaną przed potwierdzeniem zasad tych organicznych. — Sprzedaż dóbr idzie pomyślnie, majątek wywołany na licytacji za 16.000 realów, sprzedano wczoraj za 130.000 realów.

Anglia.

(Nowa kościoły w planie.)

Londyn, 23. grudnia. Lord Robert Grosvenor ułożył plan na budowę kościołów w wielkim stylu. Według tego planu, ze względu na 400.000 dusz, o które się powiększy ludność Londyńska w przyszłych dziesięciu latach, wybudują sto nowych kościołów, a na urządzenie ich obróca 500.000 funtów sztr. Subskrybcję już otworzono. Korona, książę Bedford i Margrabia Westminsteru podpisali po 10.000 funt. sztr.

Francya.

(Pocztą paryską: Udzielenie wielkiej wstęgi legii honorowej Sultanowi. — Przymierze handlowe z Persją. — Konferencyi celnych Stany amerykańskie nie przyjmują. — Dary dla wojska z Melbourne. — Zgromadzenie akademii. — Zaszcztyt jenerałowi Orgoni u Cesarza Birmanów. — Garkuchnie publiczne. — Dekreta w „Monitorze.”)

Paryż, 23. grud. Zastanawia wielu udzielenie Sultanowi Abdul Medzydowi wielkiego krzyża legii honorowej z gwiazdą drogiemi ka-

mieniami ozdobioną. Pierwszy to raz w dziejach, że monarcha chrześcijański udziela potomkowi Mahomeda wstęgę orderową. Poseł francuski pan Touvenel wręczał Sultanowi dekorację z wielkimi ceremoniami. Od kilku miesięcy zajmowała się Francya gorliwie sprawami handlowymi z Persją a przed czterema miesiącami zawarto z Szachem przymierze handlowe, które Francyi przyniesi nie mało korzyści i ma oprócz tego znaczenie polityczne, zbliża bowiem Persję więcej do Francyi i usuwa nieznacznie przeważny wpływ rosyjski. Według ostatnich wiadomości z Washingtonu nie chce gabinet Stanów zjednoczonych uczestniczyć w konferencyach kopenhawskich względem cła na Sundzie. Stany zjednoczone przyznają Danii jedyne tylko prawo pobierania wynagrodzenia za oświetlenie strażnic morskich, wszelką natomiast opłatę celną odmawiają najuroczyściej.

Monitor donosi, że konsul francuski w Melbourne w Australii hr. Chabillant nadesłał ministrowi wojny za pośrednictwem ministerium spraw zagranicznych dla rannych żołnierzy armii krymskiej 1000 funt. szterlingów zebranych z balu publicznego i datków wspaniatomyślnych. Gubernator Melbourne tudzież członkowie rządu kolonialnego i miejskiego okazywali się całemu przedsięwzięciu hr. Chabillant wielce przychylnymi i pomocnymi, minister wojny prosił więc ministra spraw zagranicznych, by wynurzył im zato jak najżywszą podziękę. — Constitutionel zapewnia, że dotąd już oznajmiono 4500 psów od których właściciele obowiązują się opłacać podatek. — Dnia 9. stycznia odbędzie się walne zgromadzenie wszystkich pięć akademii w pałacu instytutu. — Journal de Havre donosi, że jenerał Orgoni (rodem Francuz) zostający w służbie Cesarza Birmanów otrzymał teraz order czygodność parasola z jedwabiu i złota. Oprócz tego postawiono mu straż honorową, a Cesarz sam posłał mu ku wyższej chwale wyniesienia na nową tę niepospolitą godność dziesięć koni i znaczny datek pieniężny.

— Prefekt policyi paryskiej zawiadamia okólnikiem pojedynczych komisarzy policyjnych; że za kilka dni otworzą się w rozmaitych dzielnicach stolicy garkuchnie, w których ludzie potrzebni otrzymają jadło po cenach znizonych. Pół litru rosółu wołowego kosztować będzie 5 cent., około 100 gramów gotowanego mięsa (500 gramów robi funt) 5 cents., 45 centilitrów jarzyny 5 cent., pół litru zupy ryżowej albo wodnej 5 centy. Usługi kuchenne sprawować będą siostry miłosierdzia reguły St. Vincent de Paula. Według dalszych słów prefekta są garkuchnie te urządzone, po większej części dla biednych rodzin robotników. Robotnicy, którzy mają zasoby pieniężne, będą zapewne odpowiadać inne gospody, gdyż jednostajność jadła nie będzie im do smaku, lecz robotnicy z żonami i rodziną jakoteż robotnicy bez zatrudnienia znajdą w zakładach podobnych największe dobrodziejstwo. A tak bez uszczerbku małym gospodom zasilą się ludzie potrzebnych pożywną i zdrową strawą.

Dekretem w buletynie praw udzielono ministrowi stanu na dokonczenie Louvru kredytu uzupełniającego na 750.000 fr. Dekret drugi w buletynie praw odwołuje prawo z grudnia 1853 roku, które zawieszalo kary deportacyi do Kayenny. Trzeci dekret przyzwala ministrowi finansów kredyt uzupełniającego na 2,742.438 fr. na pensye, przetopienie i nowe wybicie monety miedzianej tudzież 11,542.029 fr. na zapłacenie prowizyi od długu państwa.

Szwajcarya.

(Pojednanie umysłów i stronniotw.)

Berna, 16. grudnia. Stan rzeczy w Genewie okazuje się w jak najpomyślniejszym świetle. Zaraz już przy instalacyi nowej rady stanu objawiało się między większą liczbą członków wielkiej rady tak pojednawcze usposobienie, że nie wahano się wcale, idąc za wolą narodu, który porucił ster rządów dwom sobie najzaciętszym przeciwnikom, wybrać prezydenta rady stanu Jamesa Fazy pierwszym posłem jego zaś przeciwnika konserwatystę Pictet de la Rive dru-

gim posłem do rady związkowej. Dawny prezydent p. Camperio otrzymał posadę przy sądzie kasacyjnym. Nowy rząd zwrócił już szczególną swą uwagę na reformy finansowe. Uderza także widocznie, że Genewa stara się w ostatnich czasach skojarzyć z żywiołem narodowym wszystkie znakomitsze talenta z rozmaitych gałęzi umiejętności. Udzieleniem licznych praw obywatelstwa podniosło się znacznie już miasto Calwina. Na samem ostatniem posiedzeniu nadała wielka rada 34 cudzoziemcom i 55 Szwajcarom prawo obywatelstwa.

Włochy.

(Nowa wyprawa do Krymu. — Budżet marynarki piemontkiej. — Ambasador francuski zawierzyłniiony w Neapolu.)

Turyń, 24. grudnia. *Armonia* donosi: Na mocy zawartej z Anglią ugody o nową pożyczkę wyszła Sardynia świeżych 5000 ludzi do Krymu. Budżet marynarki na rok 1856 wynoszący 4,365.061 potwierdziła izba deputowanych. Zbiory oliwy wypadły w Piemontcie bardzo pomyślnie.

— Dnia 17. grudnia doręczył baron Brenier Królowi neapolitańskiemu swe listy wierzytelne jako nadzwyczajny ambasador francuski na miejsce odwołanego pana Delacour.

Niemce.

(Poseł austriacki przyjmowany u dworu. — Nabożeństwo dziękczynne w kaplicy rosyjskiej.)

Berlin, 22. grudnia. Król Jego Mość dawał dnia 20. b. m. przed południem zwyczajne posłuchanie. O pół do drugiej poseł austriacki miał zaszczyt być wprowadzonym przez prezydenta ministrów do Jego król. Mości, i był przyjmowany na prywatnej audyencji.

W Berlinie odbyło się 23go b. m. o godzinie 11. w kościele rosyjskiego poselstwa na wiadomość o zajęciu Karsu dziękczynne nabożeństwo z odśpiewaniem *Te Deum*. Na uroczystości tej znajdowało się prócz posła rosyjskiego barona Budberg, tudzież wszystkich członków i kobiet poselstwa, także wiele pruskich wyższych oficerów, wysokich urzędników i innych znakomitych osób. Wyżsi oficerowie, a między niemi generał jazdy baron Wrangel, wojskowy poseł królewski w Petersburgu, adjutant przyboczny Jego król. Mości podpułkownik hrabia Münster-Meinhöfel byli przy swych orderach rosyjskich.

Szwecya.

(Przemyslnictwo amerykańskich okrętów.)

Według doniesień z Faro-Sund przytrzymały władze szwedzkie w Sztokholmie brygantynę amerykańską „Robert Patters“, która w pakach bawełny wiozła broń palną zwaną „révolvers“. Słychać, że trzy inne podobnie obciążone statki stały w Kopenhadze i czekały tylko na odbicie floty angielskiej, ażeby się puścić na otwarte morze.

Rosya.

(Nowiny dworu. — Hr. Esterhazy wyjechał z Warszawy w przejeździe do Petersburga.)

Petersburg, 18. grudnia. Z rozkazu Cesarza obchodzono wczoraj w południe z wielką świetnością kapitulację Karsu. U dworu była wielka recepcja i gala.

— Według wiadomości z Warszawy z dnia 22. grudnia odjechał c. k. austriacki rzeczywisty tajny radca, szambelan i pełnomocny minister przy dworze rosyjskim, hrabia Esterhazy do Petersburga.

Grecya.

(Cło na wywóz węgla. — Nowiny dworu. — Przyjęcie c. k. internuncjusza. — Rozboje publiczne.)

Ateny, 21go grudnia. Nieustająca drożyzna spowodowała rząd nałożyć cło na wywóz węgla. Na obchód rocznicy urodzin królowy był dziś obiad dyplomatyczny u dworu. Az do przybycia Riza Beja prowadzi Konemenos pierwszy sekretarz ambasady tureckiej sprawy legacyi.

C. k. internuncjusz fml. baron Prokesch odpłynął dnia 14. b. m. jak donosi *Oss. Triest*. z Aten do Konstantynopola, przybył dnia 12. b. m. około trzeciej godziny nad rankiem z familją i swiątą paropływem „Elisabeth“ z Tryestu do Pireju; okręt przypuszczono natychmiast do *libera pratica*, i p. Prokesch wysiadł zaraz na ląd i udał się do katolickiego kościoła, który po większej części jemu i jego usiłowaniom zawdzięcza swe powstanie, a po nabożeństwie i otrzymaniem błogosławieństwa przyjechał do stolicy. Serdeczne przyjęcie, jakiego doznał u dworu ze strony całej ludności, było dowodem, w jak szanownej pamięci zostaje u ludu całego. Pod wieczór miał Jego Excelencya długie posłuchanie u Króla Jego Mości. Naza jutrz, zwiedziwszy nanowo z swą familją wszystkie monumenta i osobliwości stolicy, tudzież dawniejsze miejsca ulubione, był na obiedzie u Króla. W następnym dniu wsiadł o drugiej godzinie z południa w Pireju na pokład wojennego parowca „Elisabeth“ i odpłynął w dalszą podróż do Konstantynopola.

Ten sam dziennik donosi o popełnionem w Chalcis, stołecznem mieście prowincyi Euböy, zuchwałem uprowadzeniu ludzi. Czterdziestu zbójców napadło na odosobnionego na samym końcu miasta dom niejakiego pana Buduri, przełożonego tamtejszej municypalności i członka drugiej izby heleńskiej, i uprowadzili z sobą jego zięcia dr. Kalogeropulo, żonę i dwoje jego dzieci. Zabrali kosztowności wynoszące 60.000 drachm, pieniądze itp., i jak słychać, żądają okupu za uprowadzone osoby 40.000 talarów. Zapóźno zawiadomiono o tem

załogę. Nieszczęśliwy Buduri odpłynął z Aten do Euböy na pokładzie francuskiego parowca „Heron“.

Turcya.

(Internuncjusz cesarski przybył. — Burza na morzu czarnem. — Wiadomości bieżące. — Trzęsienie ziemi w Konstantynopolu. — Pora roku nieprzychylna. — Główna kwatery Omera Baszy. — Odprawa oficerów europejskich w Persyi. — Zajęcie z posłem angielskim. — Uchwały policyjne komendantów zbrojnych sił w Konstantynopolu.)

Konstantynopol, 17. grudnia. Jego Excelencya baron Prokesch-Osten przybył tu dzisiaj; radca legacyjny p. Weiss i dwóch innych urzędników c. k. internuncjatury wyjeżdżali naprzeciw aż do Dardanellów. — Arif Effendi został mianowany wice-sekretarzem stanu w ministerjum marynarki. Upadek Karsu nie ogłoszono jeszcze urzędownie. Na czarnem morzu panują gwałtowne burze.

— Dnia 15. b. m. dało się czuć w Konstantynopolu silne wstrząśnienie ziemi. — Słychać, że kilka statków ustrzegło na mieliznie przy ujściu Suliny. — Dwa paropływy towarzystwa „Messagerie“ nie przybyły na oznaczony czas do tutejszego portu. — W Krymie ciągle deszcz, cztery okręta transportowe ustrzegły u wybrzeża. — Dywizja egipska znajduje się jeszcze w Eupatoryi; angielska dywizja kawalerii pod dowództwem generała Scarlett ma przybyć do Konstantynopola. — Na wybrzeżu azowskiem panują silne mrozy. — Według doniesień z Trebizondy z dnia 11. b. m. znajdowała się główna kwatery Omera Baszy jeszcze w Redut Kale. — Z Persyi donoszą, że Szach odprawił kilku oficerów niemieckich i włoskich, którzy się zgłaszali do służby. — Angielski ambasador w Teheranie Sir Murray zwinął swą banderę zapewne z powodu doznanej zniewagi.

Nadesłane na Tryest wiadomości z Konstantynopola sięgają po dzień 10. b. m. Komendanci angielskiego, francuskiego i piemontkiego wojska w stolicy tureckiej, zamysłają użyć go do utrzymania publicznego bezpieczeństwa, które w Konstantynopolu bardzo jest zagrożone. Odnośny dokument, który przy właściwych w Oryencie stosunkach jurysdykcji, zwraca na siebie powszechną uwagę, jest następującej treści.

Uchwała komendantów znajdujących się w Konstantynopolu sprzymierzonych wojsk lądowych i morskich, tyżająca się środków aresztacyi zbrodniarzy.

Na wezwanie ambasadorów Anglii, Francyi i Sardynii w Konstantynopolu, zebrali się niżej podpisani komendanci znajdujących się w tem mieście wojsk lądowych i morskich mocarstw sprzymierzonych na obrady nad środkami, jakimi by jak najlepiej użyć się dało podrzędnych zbrojnych sił, ażeby zapobiedz zdrażnościom wszelkiego rodzaju, które tutaj panują. Rezultat swych narad składają w tym dekurumencie.

Utrzymywanie policyi zamieszkanym przez Franków dzielnic miasta przysłuży z prawa władzom tureckim.

Trudność utrzymania porządku data powód do rozstawienia posterunków wojskowych, które przez żołnierzy mocarstw sprzymierzonych są obsadzone.

Dotychczas ograniczała się ich czynność na tem, że kazały patrolom swoim po ulicach przeciągać.

Zbrodnie ponawiające się od niejakiego czasu w Perze i Galacie, wymagają niezbędnie użycia nowych środków.

Tym bezprawiom można tylko przez to położyć koniec, gdy ustanie bezkarność, której złoczyńcy (i niestety jak prawda) są pewni.

Znajdują bowiem przytułek w szynkowniach i innych miejscach publicznych, uczęszczanych zwykle przez podejrzaną osoby, gdyż formalności, których musi przestrzegać wchodząca tam policya, niezmiernie utrudniają aresztację.

Jeżeli jaki złoczyńca zostanie przyaresztowany i oddany do dyspozycji kancelaryi poselstwa, do którego należy, tedy trwoga przed jego spółwinowajcami zamyka świadkom usta, stawienie legalnych dowodów staje się niepodobieństwem, a przyaresztowany po skończonym krótkim areszcie swoim, prowadzi zbrojeckie rzemiosło jeszcze zuchwalej niżli przedtem.

Odtąd będzie policya turecka pod asystencyą konstabla lub zandarma, a każda policya mocarstw europejskich pod asystencyą kawassa, bez udawania się woprzód do przynależnej kancelaryi, uczęszczać każdej godziny dniami i nocą do szynkowni, tudzież innych miejsc publicznych, uczęszczanych od ludzi podejrzanym, ażeby robić w nich śledztwo i przedsiębrać aresztację. Policya wykona sumaryczne przesłuchanie, poczem w jak najkrótszym czasie odstawi przynależnym kancelaryom przyaresztowane osoby wraz z odnośnymi protokołami.

Angielskie, francuskie i piemontskie posterunki policyjne będą sobie nawzajem we wszystkich zachodzących przypadkach dawać asystencyą; potrzebna szybkość działań wymaga jednak, ażeby każda sama przez się mogła wystąpić pod asystencyą kawassa.

Wojskowi i majtkowie, którzy dają powód do nieporządku w mieście, będą oddani najbliższemu posterunkowi policyi swego narodu.

Te środki przywiodą do aresztacyi wielkiej liczby złoczyńców, włóczęgów i takich osób, które się niemogą wywieść uczciwymi środkami utrzymania; dla skuteczności ich potrzeba jednak, ażeby różne kancelarye zrobiły użytek z swojej władzy i wydalily osoby, które jako niebezpieczne są oznaczone.

Zebrane na dzisiejsze posiedzenie władze wojskowe i marynarki zaleciły także rozporządzenie względem zamykania o pewnej godzinie szynkowni, tudzież innych publicznych miejsc, do których zwykle uczęszczają waleśy i inne osoby podejrzaną

Z teatru wojny.

Doniesienia z nad czarnego morza.

(Depesza do admiralicyi admirała Lyons. — Akt poddania miasta i twierdzy Kars.)

Gazeta Londyńska zawiera następującą depeszę admirała Lyons.

Na pokładzie okrętu „Royal Albert“.

Zatoka Kasatsch, dnia 1. grudnia.

Mości Panie! Proszę przedłożyć lordom, komisarzom admiralicyi załączoną kopię listu kapitana Sherard Osborn, datowanego na okręcie „Vesuvius“ pod d. 24. listopada, który mię zawiadomił, że morze azowskie zaczęło zamarać i że kapitan dowiedział się nie tylko od austriackiego kupca Gopcewicza, zajmującego się spławianiem zboża na okrętach austriackich, ale także od rosyjskich władz w Maryupolu, że w tym roku skończyła się już dla neutralnych okrętów wszelka nadzieja otrzymania jeszcze ładunku; dlatego kapitan cofnął się z eskadrą zostającą pod jego rozkazami do Kerczu, przekonawszy się wpoprzód, że na powyższym morzu nie znajdują się już żadne kupieckie okręta. Miałem tylekroć sposobność podać do wiadomości Waszych lordowskich Mości, zasługi kapitana Osborn, że może już niepotrzebna przy tej sposobności nadmieniać więcej, jak tylko to, że aż do końca służby, w której przez sześć miesięcy był czynny, wyszczególniał się we wszystkim i zalecił moim względem dzielną i gorliwą pomoc, jaką mu dawali oficerowie i szeregowcy, którzy pod jego byli rozkazami, wszyscy od pierwszego aż do ostatniego. — Mam zaszczyt zostawać i t. d.

E. Lyons,

kontradmirał i naczelny wódz.

Do sekretarza admiralicyi w Londynie.

Inwalid ruski zawiera następujące akta uzupełniające sprawozdanie generała Murawiewa o poddaniu się fortecy Kars:

1) Pismo muszyra korpusu anatolskiego Mehemeta Wassif-Baszy do naczelnego wodza wojsk kaukaskich (w tłumaczeniu z tureckiego): „Wielce dostojny, wysoko uposażony, rozważny i wielce szlachetny jenerale Murawiewie I. — Znajdującego się tu dygnitarza wysokiej korony angielskiej, J. Excell. Ferik-Williams-Baszę upowazniłmy i mianowaliśmy z naszej strony do układania się względem poddania fortecy Kars; dla zawiadomienia Waszej wysokiej Excellencyi o tem piszę też list niniejszy. Dnia 15. Rabjul-Awwel 1272 (26. listop. 1855)“. Przyciśnięta jest przy tem pieczęć muszyra Mehemeta Wassif-Baszy.

2) Akt względem poddania miasta i twierdzy Kars, spisany na podstawach, o które wódz naczelny korpusu kaukaskiego, jenerał-adjutant Murawiew i komisarz Najjaśniejszej królowy Anglii umówili się 27. listopada w głównej kwaterze Czyftli Czaj (w tłumaczeniu z francuskiego):

Artykuł 1. „Twierdza poddaje się z całym swym przybozem wojennym.“ Dział przychozących do wydania nie można zagwazdzać; lawety i inne przybory wydane będą w takim stanie, w jakim się teraz znajdują; zapasy wojenne, proch, arsenały, składy mundurów i magazyny mają być w takim stanie oddane, w jakim się według urzędowych raportów aż do dnia kapitulacyi znajdują. Również i z archywów nie może nie być wzięte lub zniszczone. — Wojska wychodzące z Karsu mają porzucić w następujących miejscach czaty i posterunki złożone z osobną z trzech szeregowych i jednego podoficera, a mianowicie: w każdym forcie, każdej reducie lub baterji, jeżeli te uzbrojone są działami, tudzież przy każdej prochowni, przy arsenalach, składach wojskowych, szpitalach, archiwach, kasach i przy każdym meczecie. Ze strony władz tureckich mianowani będą osobni komisarze przy każdej własności skarbowej, jak na przykład przy kasie, przy arsenalach, artylerji, szpitalach, przy magazynach żywności i archiwach, a ci mają oddać własność pomienioną komisarzom mianowanym ze strony rosyjskiego wodza naczelnego. Zaraz po wyjściu wojsk tureckich z twierdzy mają stanowiska wspomniane obsadzone być wojskiem rosyjskiem w obecności byłego komendanta tureckiego i nowo w tym względzie mianowanego rosyjskiego. Żołnierze tureccy wydadzą posterunkom rosyjskim broń swoją, amunicję i zapasy, poczem wraz z swymi przywódcami przeniosą się do reducy Kainly i tam oczekiwać będą dalszych rozkazów. Oddanie innych przedmiotów wspomnianych przez komisarzy nastąpić ma nazajutrz po oddaniu twierdzy.

Art. 2. „Garnizon Karsu, który wraz z naczelnym komendantem armii tureckiej i wszystkich szefów wojskowych idzie w niewolę wojenną, wyruszy z twierdzy z honorami wojskowemi, i złoży broń swoją, chorągiew itd. na placu wprzód umówionym, zkąd według postanowień naczelnego wodza wojsk rosyjskich uda się w dalszy pochód. W dowód dzielnej obrony garnizonu w Karsie zatrzymają wszyscy jego oficerowie każdego stopnia szpady swoje. Wszystkie wojska składające garnizon Karsu mają z wyjątkiem tylko żołnierzy chorych i zostających w szpitalu wyruszyć z całym swem uzbrojeniem przy odgłosie bębnow i z rozwiniętymi chorągiewami z twierdzy, i wykrepiwszy wprzód nabój z ręcznej broni zebrać się o godzinie 10. zrana przy zwałiskach wsi Gumbet. Tam ustawią się batalionami w jedną kolumnę; artylerzyści zaś podzieleni według swych pułków utworzyć mają oddział osobny. Redyfy, Łazy i Baszy-Bozuki ustawią się osobno w odległości pół wiorsty od innych wojsk. Garnizon złoży broń, tudzież chorągwie i cały przybór wojenny, i ustawi się w pomienionym porządku przed bronią swoją. Następnie przystąpi muszyr, komendant naczelny armii anatolskiej do rosyjskiego wodza naczelnego, i wręczy mu raport o liczbie wojsk swoich, tudzież o stanie własności wojskowej, która stosownie do

aktu kapitulacyi ma być oddana. Dalej rozpocznie się apel ze strony osób mianowanych w tej mierze z grona armii rosyjskiej, tudzież sprawdzenie etatu oficerów i żołnierzy armii rosyjskiej. W zamiar więc tego mają władze tureckie wygotować listę oddziałów swych wojskowych. Po skończonej weryfikacyi wyruszą wszyscy jeńcy rosyjscy z oficerami swymi na czele kolumn ku mostowi Czyftli-Czaj, gdzie przeznaczone do tej asystencyi wojska rosyjskie wezmą ich pod dozór. Ci z wojska tureckiego, którzy otrzymają pozwolenie powrotu do kraju swego, (a o czem będzie mowa w artykułach następnych), udadzą się w asystencyi osobnego oddziału rosyjskiego w kierunku Tamry, i rozłożą się noclegiem we włości Kontaly. Wojska te nie mają w niczem naruszać spokojności mieszkańców tamtejszych, i nie dopuszczają się żadnej dowolności. Nazajutrz odbędzie kolumna pochód swój w tym samym porządku, i stanie noclegiem we włości Tosanly. Dnia trzeciego, zbliżywszy się ku podnóżu wzgórza Saganlugu, wstrzymają się wojska rosyjskie w miejscu, a Turcy udadzą się w dalszy pochód przez wzgórze. W pochodzie swym drogą wiodącą do Erzerum nie wolno Turkom zbliżać się ku włości Bardus, gdzie się znajduje milicya rosyjska. Ci zaś Turcy pozostali, którzyby w ciągu 24rech godzin po ostatnim noclegu nie przeszli przez wzgórze Saganlugu, uważani być mają za jeńców wojennych. Władze tureckie zobowiązują się zresztą, że poddając miasto i twierdzę Kars pozostawiają w lazaretach dostateczną liczbę lekarzy i posługaczy lazaretowych dla pielęgnowania chorych aż do zupełnego ich wyzdrowienia.

Art. 3. „Własność prywatna wszystkich bez różnicy wojowników tureckich będzie nienaruszona“. Każdy należący do składu armii będzie mógł własność swoją sprzedać lub zatrzymać, lecz transport jej podejmować musi własnym kosztem.

Art. 4. „Milicya krajowa (Redyfy, Baszy-Bozuki, Łazy) otrzyma po sporządzeniu i sprawdzeniu listy wojowników pozwolenie wrócenia do kraju“. Pozostałym w szpitalu Redyfom, Baszy-Bozukum i Łazom przysługują takie same prawo, lecz poddać się muszą także i warunkom tym samym.

Art. 5. Osoby nie należące do frontu, jako to pisarze, tłumacze, posługacze lazaretowi mogą także wrócić każdy do domu, jak tylko liczba ich będzie spisana i sprawdzona.

Art. 6. Jenerałowi Williams przyznaje się prawo wymienić według swego wyboru pewną liczbę osób, które otrzymają pozwolenie wrócenia do kraju. Lista wspomniona przedłożona jednak będzie wprzód do potwierdzenia jenerał-adjutantowi Murawiewowi, a prztem nie może w niej być mowa o takich wojskowych, którzy są poddanymi któregośkolwiek z mocarstw wojujących.

Art. 7. Wszystkie w artykule 4, 5 i 6 wymienione osoby obowiązują się pod słowem honoru nie wojować przez cały ciąg wojny terazniejszej przeciw wojskom J. M. Cesarza rosyjskiego.

Art. 8. Mieszkańce miasta Karsu powierzają się wspaniałomyślności rządu rosyjskiego, który przyrzeka im ochronę. — Zaraz po złożeniu broni przez garnizon mają mieszkańcy wystać do rosyjskiego wodza naczelnego deputacyę, złożoną z osób najznakomitszych, która wręczy mu klucze miasta i oświadczy bezwarunkowe poddanie się wspaniałomyślności Najjaśniejszego Cesarza rosyjskiego.

Art. 9. „Pomniki i publiczne budowle miasta należące do rządu będą szanowane i nietknięte“. Rząd rosyjski, którego zasada szanować obyczaje i tradycje wszystkich pod władzą jego zostających ludów, mianowicie zaś świątynie czci Bożej poświęcone, będzie tego przestrzegać, aby pomników religijnych i zabytków historycznych w Karsie w niczem nie uszkodzono. Akt ten stwierdzono i uznano przez podpisujących. Oryginał podpisali: Jenerał-major Williams i szef kancelaryi polnej wodza naczelnego korpusu kaukaskiego pułkownik Kaufmann“.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 25go grudnia. Listy z Neapolu z dnia 18. grudnia donoszą, że następca tronu zachorował niebezpiecznie w miasteczku Castellamare. Jest to jedyny syn z pierwszej małżonki króla księżny F. sabaudzkiej z domu. Wychowanie jego było arcy troskliwe, obawiają się wielce o życie. Nad obwarowaniem Kapuy pracują pilnie. Anglika Edwarda Murray uwolniono nareszcie z więzienia i odstawiono zandarmami do Civita-Vecchia, zkąd odpłynął do Malty na statku francuskim. Jak wiadomo obwiniony był Murray w roku 1849 o udział w morderstwie hr. Severino. — Z *Marsylii* nadeszła dzisiaj następująca depesza: Statek „Caire“ przybył tu z wiadomościami z Konstantynopola sięgającymi po dzień 13. grudnia. Arif Basza mianowany jest muszyrem, Halim zaś Basza otrzymał zlecenie udać się do Erzerum. Wiadomości z Krymu otrzymane w Konstantynopola datowane były z 9. Podejrzane kupcy wydani z Bakławy ustąpili do Kamieszy. Na czarnem i śródziemnem morzu panowały burze zatrwajające. U ujść Suliny rozbiło się 12 okrętów. Według tych samych źródeł opuściła załoga rosyjska Kutais i cofnęła się do Gori leżącego przy wąwozie, który prowadzi do Georgii.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie samborskim.)

Sambor, 24. grudnia. Według doniesień handlowych płacowano w pierwszych dwóch tygodniach grudnia na targach w Samborze, Drohobyczy i Komarnie w przecięciu za korzec pszenicy 14r.

27k.—14r.—14r.; żyta 10r.42k.—10r.—10r.12k.; jęczmienia 7r.9k.—7r.12k.—7r.48k.; owsa 3r.42k.—3r.36k.—4r.36k.; hreczki w Drohobycz 8r.; kukurudzy 10r.48k.—9r.24k.—0; kartofli w Samborze 5r. Celnar siana kosztował 48k.—27k.—0. Sag drzewa twardego 9r.—6r.18k.—0, miękkiego 6r.36k.—4r.48k.—0. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 6²/₅k.—5¹/₅k.—0 i garniec okowity po 2r.56k.—2r.46k.—2r.40k. m. k. — Nasienia koniczy i wełny nie było w handlu.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 19. grudnia. Spęd bydła na dzisiejszym targu wynosił w ogóle 312 wołów. Przypędzili Kiwa Westreich z Żmigrodu 44 wołów, Jakób Kaufer z Limanowa 18, Markus Stemmer z Sieniawy 18, Chaim Faber z Żmigrodu 22, Berl Immerglück ze Stryja 24, Abraham Olster z Dąbrowy 25, małemi partiami 161 wołów. W drodze sprzedał w Lipniku Abraham Klausenstock z Wiśnicz 53 wołów, tudzież auf der Spitz sprzedano małemi partiami 15 wołów. niesprzedane popędzono wprost do Wiednia 35 sztuk szlaskich wołów. Spęd bydła na wiedeńskim targu wynosił 2100 wołów i płacono za celnar po 25 do 27 złr. m. k. Na przyszły tydzień nie spodziewają się więcej jak 180 wołów z Galicji.

Kurs lwowski.

Dnia 29. grudnia.

		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	6	5	5	8
Dukat cesarski	" "	5	7	5	10
Półimperyal zł. rosyjski	" "	8	45	3	50
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	41	1	42
Talar pruski	" "	1	37	1	38
Polaki kurant i pięciogłówny	" "	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez	87	20	87	50
Galicyjskie Obligacje ind.	kuponów	68	15	68	36
5% Pożyczka narodowa		76	30	77	15

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 27. grudnia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 90¹/₂ l. — Augsburg 109¹/₈ l. — Frankfurt 108¹/₈ l. — Hamburg 80¹/₈ l. — Liworno . . . — Londyn 10.41. — Medyolan 108³/₈ l. — Paryż 127¹/₈ l.
 Obligacje długu państwa 5% 74 — 74¹/₈ Detto S. B. 5% 81 — 82.
 Detto pożyczki narod. 5% 76³/₈ — 77¹/₈ Detto 4¹/₂% 65³/₈ — 65⁷/₈ Detto 4% 59¹/₂ — 59³/₂ Detto z r. 1850 z wypłatą 4% Detto z r. 1852 4%
 — — — Detto Głognickie 5% 91¹/₂ — 91³/₂ Detto z r. 1854 5% Detto 3% 45 — 45¹/₂ Detto 2¹/₂% 36¹/₂ — 36³/₂ Detto 1% 14¹/₂ — 14³/₂ Obl. ind. Austr. 5% 74¹/₂ — 75 Detto krajów kor. 5% 68¹/₂ — 72 Pożyczka z r. 1834 232 — 233 Detto z r. 1839 123¹/₂ — 124¹/₂ Detto z 1854 95¹/₂ — 96 Obl. bank. 2¹/₂% 55 — 55¹/₂ Obl. lom. wen. pożycz. r. 1850 5% 91 — 92 Akc. bank. z ujmą 898 — 900 Detto bez ujm. — — — Akcje bankowe now. wydania — — — Akcje banku eskomp. 92 — 92¹/₂ Detto kolei żel. póln. Ces. Ferdynanda 210¹/₂ — 212¹/₂ Wied.-Rabskie — — — Detto Budzysko-Lincko-Gmundzkiej 230 — 232 Detto Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20 Detto 2. wydania 25 — 30 Detto Edynbursko-Neuszadzkiej 90¹/₂ — 90³/₂ Detto żeglugi parowej 572 — 575 Detto 11. wydania — Detto 13. wydania 534 — 536 Prior. obl. Lloyd (w srebrze) 5% 88 — 89 Północn. kolei 5% 79 — 79¹/₂ Głognickie 5% 71 — 71¹/₂ Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 77¹/₂ — 78 Detto Lloyd 390 — 395 Detto młyn parowego wiedeń. 106 — 107 Renty Como 13¹/₂ — 14 Esterhazego losy na 40 złr. 68¹/₂ — 69 Windischgrätz losy 23 — 23¹/₂ Waldsteina losy 24¹/₂ — 25 Keglevicha losy 10¹/₂ — 10³/₂ Cesarskich ważnych dukatów Agio 13⁵/₈ — 13³/₈

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 29. grudnia.

Obligacje długu państwa 5% 73⁷/₈; 4¹/₂% —; 4% — 4% z r. 1850 3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 123¹/₂ Wied. miejsko bank. —; Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akcje bank 898. Akcje kolei póln. 2125. Głognickiej kolei żelaznej. —. Odenburskiej —. Budwejskie 232. Dunajskiej żeglugi parowej 573. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcje niż.-aust. Towarzystwa eskomp. 92 a 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. 90¹/₂ l. Augsburg 109¹/₈ l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 108¹/₈ l. 2. m. Hamburg 80¹/₈ l. 2. m. Liworno — l. 2. m. Londyn 10 — 42 l. l. m. Medyolan 109 l. Marsylia 127¹/₈ l. Paryż 127¹/₈ l. Bukareszt 249. Kon-

stantynopol —. Smyrna —; Agia duk. ces. 14. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. — lit. B. — Lomb. —; 5% niż.-aust. obl. ind. —; innych krajów koron. 71; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 96 Pożyczka narodowa 76¹⁵/₁₆ C. k. austr. akcje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. grudnia.

Hr. Koziebrodzki Adam, z Krakowa. — PP. Bobowski Julian, c. k. sekretarz namiestn., z Nawłowiec. — Kozłowski Michał, adwokat kraj., z Przemyśla. — Obiński Wiktor, z Myjowa. — Czermiński Jul., Glińska. — Garapich Alojzy, z Zagórza. — Jędrzejowicz Stanisł., Fulażyna. — Zatorski Tadeusz, Zaluża. — Kłopotowski Józef, z Beska. — Van-Roi Edmund, c. k. przełożony powiatu, z Buska.

Dnia 30. grudnia.

Hr. Dzieduszycki Juliusz, z Jaroczwca. — Hr. Borkowski Edw., z Gródka. — Hr. Karnicki Feliks, z Rogużno. — PP. Reger Karol, adwokat krajowy, z Przemyśla. — Dr. Witz Leon, adwokat krajowy, z Złoczowa. — Michałowski Jan, c. k. komisarz ind. z Zadworza. — Czajkowski Edward i Dylewski Maryan, adwokaci krajowi, z Stanisławowa. — Czajkowski Izyd., z Jarosławiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. grudnia.

Hr. Humnicki Jan, do Rozpucia. — Hr. Kruphamer, c. k. podporucznik, do Krakowa. — PP. Jaworski Apolon., do Orzowa. — Czajkowski Jan, do Potuczana. — Kościński Marceł, do Proczysna. — Suchodolski, c. k. rotmistrz, Steinbach, c. k. rotmistrz i Passelt, c. k. major, do Gajów. — Wahlleben, c. k. podporucznik, do Krakowa. — Solecki Leon, likwidator Tryesty. towarzystwa zabezpieczenia.

Dnia 30. grudnia.

Hr. Kamarnicki, c. k. podporucznik. — PP. Dobrzyński, do Bogdanówki. Pierzchała Ignacy, do Uszkowic. — Rojewski Konstanty, do Lubianek. — Jelowicki Wenant, do Kornalewicz. — Terlecki Wiktor, do Hoszowa. — Thorznicki Juliusz, do Cuculowa. — Czajkowski Hipolit, do Sarnek. — Winterle, c. k. porucznik, do Stryja.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. rana	330.12	— 1.4°	91.9	połud.-zach. sł.	pochmurno
2 god. pop.	330.37	— 1.2°	95.0	" "	"
10 god. wie.	330.38	— 2.1°	96.0	" "	"

TEATR.

Dziś: Przedat. niem.: „Donna Diana.”

We środę 2. stycznia (w 3. abon. nr. 7.)

Ostatni koncert p. Wilhelma Humpl, na srebrnym flecie, — oraz komedia z francuskiego w 2 aktach „Kwakier i tancerka.”

Ogłoszenie na 8 widowisk abonamentu poczynającego się we środę d. 2. stycznia 1856.

Łoża parterowa lub pierwszego piętra 28 złr.

Krzesło w parterze 6 złr., krzesło na 1ym piętrze 7 złr.

W tymże samym stosunku i do innych łóż oraz miejsc zamkniętych po cenie o ¹/₄ części niżej od cen zwyczajnych.

Abonament przyjmuje się w kancelaryi teatru polskiego w gmachu teatralnym na 1ym piętrze pod Nrem 12 codziennie od godziny 9 rano do 5 z południa.

KRONIKA.

— Roboty około połączenia Louvru z pałacem tuilerskim wynoszą dotąd bez kosztów wewnętrznego przystrojenia 18,799.763 fr. 97 cent. Na dalszą budowę przeznaczono jeszcze 10,860.000 fr., całe więc dzieło będzie kosztować do 30 milionów franków.

— Donoszą z Madrytu pod dniem 13. grudnia, że w prowincji Sevilla odkryto nieocenione zabytki starożytności. Są to dwie wazy, a w nich trzysta jak najlepiej zachowanych monet srebrnych, na których znajdują się popiersia pierwszych rzymskich cesarzy. Niektóre z tych monet odnoszą się do pewnych zdarzeń ówczesnych, inne znowu noszą napisy, które badacze starożytności dotąd jeszcze nieodgadli.

— Dwa nowe tomy (trzeci i czwarty) historyi angielskiej Macaulaya wyszły temi dniami z druku tymczasowo tylko w 30.000 egzemplarzach czyli 60.000 tomach. Od pojawienia się pierwszych dwóch tomów do teraz upłynęło 7 lat. Treść nowych tomów zamyka w sobie przeciąg czasu 8—9 lat, to jest od czasu

wstąpienia na tron Wilhelma III. do pokoju ryswickiego w roku 1697. Dzienniki podają liczne ustępy z dzieła „Times” zaś przyrzeka umieścić cały szereg ważniejszych i piękniejszych epizodów.

— W Edynburghu zmarł dnia 23. grudnia r. b. hr. Waleryan Krasiński znany w literaturze z utworów własnych i z przekładu kilku dzieł polskich na język angielski.

Jutro o godzinie piątej po południu daje pan Nikodem Biernacki w sali ratuszowej za współdziałaniem dyblantów i członków Towarzystwa muzycznego Koncert na skrzypcach, którego dochód przyznacza na fundusz wsparcia i zaopatrzenia sierot po zmarłych na cholery.

Komitet zarządzający powyższym funduszem wdzięczny artyście za pamięć o biednych miasta zaprasza publiczność na koncert zapowiedziany.